

Besluitvorming Raad

Onderwerp	Ontwerp Uitvoerings- en Handhavingsstrategie Drenthe 2026-2029
Openbaarheid	Openbaar
Zaaknummer	2025-006395
Datum voorstel	20 maart 2025
Portefeuillehouder	R. Masselink

Beslispunten

1. In te stemmen met de Ontwerp-Uitvoerings- en Handhavingsstrategie (U&H-strategie) voor de Omgevingsdienst Drenthe 2026-2029.
2. De U&H-strategie Drenthe 2026-2029 te baseren op:
 - a. verbetering operationele hanteerbaarheid
 - b. budgetneutraliteit
 - c. keuzes op basis van risicogericht werken
 - d. implementatie in combinatie met herijking van de Drentse Maat
3. Geen nadere zienswijze in te dienen, volgens bijgevoegde conceptbrief

Kosten, baten en dekking

Doordat de U&H-strategie is opgesteld vanuit 'budgetneutraliteit', wordt verwacht dat als gevolg van de in 2025 vast te stellen vernieuwde U&H-strategie geen wijziging van begroting 2026 nodig is.

Er vindt, gelijktijdig met de besluitvorming over de U&H strategie, in 2025 een heroriëntatie plaats van de Drentse Maat (Maatstaven voor uniforme uitvoering). Daarmee wordt een doorrekening van de vernieuwde U&H strategie naar het jaarprogramma 2026 en begroting 2027 mogelijk.

Inleiding

De gemeenten en de provincie Drenthe zijn verantwoordelijk voor het goed uitvoeren van vergunningen, toezicht en handhaving (VTH-taken) op milieugebied door de Omgevingsdienst Drenthe (voorheen RUD). In deze regionale strategie voor Uitvoering en Handhaving stellen ze hun doelen vast en bepalen ze hoe deze uitgevoerd moeten worden.

De U&H-strategie Drenthe 2026-2029 vervangt de huidige strategie. In het verderop benoemde webinar van 10 december 2024 is nader ingegaan op de verschillen tussen de huidige en de vernieuwde U&H strategie. De nieuwe versie is gebaseerd op een paar belangrijke punten:

- **Verbetering van de uitvoerbaarheid**
De huidige U&H-strategie biedt te weinig richtlijnen voor de deelnemers en de omgevingsdienst om de VTH-taken goed uit te voeren. De nieuwe strategie maakt dit duidelijker en concreter. Het was ook nodig om beter aan te sluiten bij lokale en regionale doelen en landelijke ontwikkelingen.
- **Financieel kader 'budgetneutraal'.**
Bij het opstellen van de nieuwe U&H-strategie is het uitgangspunt dat er geen extra kosten zijn voor de regio als geheel door de inhoudelijke keuzes in dit plan. Er kan wel sprake zijn van een verschuiving in de deelnemersbijdrage onderling door veranderende inzet op risico's. Ook zijn er effecten waar geen invloed op is, zoals indexatie.
- **Kwaliteitsniveau op basis van risico's.**
De wet schrijft niet voor hoe vaak er gecontroleerd moet worden. De U&H-strategie is een afweging tussen doelen en middelen. De 'budgetneutrale benadering' is gebaseerd op de huidige sobere en

efficiënte uitvoering om de risico's van de Drentse milieutaken te dekken. De nieuwe strategie zorgt ervoor dat Drenthe niet te veel risico's neemt, maar ook niet onnodig duur is.

Betrokkenheid raden en staten via zienswijzen

Bij de vorige strategie wilden de raden en staten meer betrokken worden bij updates. Daarom is er nu een zienswijzeprocedure toegevoegd aan de besluitvorming over de U&H-strategie. U kunt dus op dit voorliggende ontwerp uw zienswijzen indienen.

Ter ondersteuning was er op 10 december 2024 een webinar voor raads- en statenleden over de U&H-strategie. Hier werd uitleg gegeven over milieudoelen, risico's en kwaliteit, en er konden vragen worden gesteld. Er zijn in de reactieperiode geen opmerkingen ontvangen.

Tijdens de zienswijzeprocedure over de U&H strategie wordt op verzoek gelegenheid geboden voor nadere (ambtelijke) informatie aan raden en staten. Daarnaast zal bij de regionale voorjaarsoverleggen GR (mei) kort aandacht worden besteed aan de vernieuwde U&H strategie.

Vervolg en implementatie

De zienswijzen van alle gemeenteraden en provinciale staten worden meegenomen en de U&H-strategie wordt daarna, eventueel aangepast, ter vaststelling aangeboden aan de colleges. Uw raad wordt hierover geïnformeerd.

In 2025 wordt ook de Drentse Maat (kentallen/spelregels) geactualiseerd, samen met de U&H-strategie. De strategie wordt na vaststelling verwerkt in het jaarprogramma 2026 van de Omgevingsdienst Drenthe en in de Begroting 2027 en verder.

Het plan is om in 2025 verder te praten met raden en staten. Dit kan in het najaar van 2025 worden ingevuld op basis van de uitkomsten van de zienswijzeprocedure U&H-strategie, de ontwikkeling van de vernieuwde Drentse Maat en bij het opstellen van het jaarprogramma 2026.

Beoogd effect

Door het indienen van een zienswijze op de Ontwerp U&H strategie Drenthe 2026-2029 kan de raad invloed uitoefenen, zodat de koers van de gemeenschappelijke regeling aansluit bij de beleidsuitgangspunten van onze gemeente.

Argumenten

1.1 De U&H strategie Drenthe 2026-2029 vervangt tijdig de huidige strategie.

De gemeenten in Drenthe en de provincie Drenthe zijn als bevoegd gezag verantwoordelijk voor de adequate uitvoering van de vergunningverlening-, toezicht- en handhavingstaken (VTH-taken) milieu. In een middels de Omgevingswet verplichte regionale strategie voor Uitvoering en Handhaving (U&H-strategie) stellen zij de ambities voor de VTH-taken vast én benoemen ze binnen welke kaders de uitvoering dient plaats te vinden. Vooruitlopend op het vervallen van de werkingstermijn van de huidige U&H strategie (2022-2026) wordt met het vaststellen van de vernieuwde strategie aan de wettelijke verplichting voldaan.

1.2 De U&H strategie Drenthe 2026-2029 is opgesteld door de deelnemers.

In opdracht van de deelnemers is door adviesbureau Arena Consulting gewerkt aan de vernieuwde U&H-strategie. Dit vindt plaats in nauw overleg met de accounthouders en in afstemming met medewerkers van Omgevingsdienst Drenthe. De aansturing van deze procesorganisatie gebeurt vanuit de deelnemers. Aan de hand van een opgeleverde eerste conceptversie vond een besprekronde plaats, onder meer met een bestuurlijke bijeenkomst en een reactietraject voor portefeuillehouders en accounthouders. De uitkomsten daar van zijn verwerkt in de voorliggende U&H strategie. Uiteindelijk wordt de U&H strategie door de individuele colleges van de gemeenten en de provincie vastgesteld.

2.1 Er is voldaan aan de gewenste verbetering van de operationele hanteerbaarheid.

De huidige U&H-strategie biedt in de praktijk te weinig kaders voor de deelnemers om op te sturen én voor de omgevingsdienst om de VTH-taken uit te voeren. In de U&H-strategie 2026-2029 wordt deze strategie geactualiseerd en geconcretiseerd. Een meer tactische invulling is daarvoor gerealiseerd. Het was ook nodig nog meer verbinding te leggen met lokale en regionale ambities op inhoudelijk vlak, alsmede met actuele landelijke ontwikkelingen bij alle omgevingsdiensten.

2.2 Er wordt uitgegaan van de bestaande middelen.

Bij het opstellen van de U&H-strategie is als financieel kader aangehouden dat er, uitsluitend als gevolg van de inhoudelijke keuzes in dit meerjarige strategisch plan, per saldo geen financiële effecten zijn voor de regio als geheel. Opgemerkt wordt dat een ‘budgetneutrale U&H-strategie’ niet betekent dat kosten voor individuele deelnemers gelijk blijven. Door de meer risicogerichte aanpak kan een verschuiving optreden van inzet van (deelnemers met) beperkte milieurisico’s naar (deelnemers met) grotere milieurisico’s. Er kan daarnaast sprake zijn van invloed van autonome effecten als indexatie.

2.3 Keuzes worden gemaakt op basis van risicogerichte benadering.

De wet schrijft niet voor hoeveel keer er ergens gecontroleerd moet worden. De U&H-strategie betreft een afweging tussen ambities en middelen. De ‘budgetneutrale benadering’ wordt mede ingegeven door het uitgangspunt van de huidige sobere en meest doelmatige uitvoering ter afdekking van de Drentse (bestuurlijke) risico’s van de milieutaken. Zo trekken we bij deze vernieuwde U&H strategie de lijn door van een uitvoeringsniveau waarbij Drenthe noch het beste jongetje van de klas is (want niet passend bij de Drentse milieupgave en daardoor onnodig duur), noch de uiterste kwaliteitsbodem cq de grenzen van de wet opzoekt (want te veel risico’s en te gevoelig voor interbestuurlijk toezicht). Keuzes vinden in de vernieuwde strategie vinden plaats met de aanname dat de extra inzet op bepaalde VTH taken in balans is met de afname van inzet op andere taken.

2.4 De implementatie wordt verzorgd via herijking van de Drentse Maat.

Er hangt niet 1 op 1 een prijskaartje aan dit meerjarig strategisch plan. In het jaarprogramma wordt een concrete vertaling gemaakt naar producten en uren, mede met behulp van kentallen en spelregels uit de Drentse Maat. Hiervoor wordt sinds 2016 gebruik gemaakt van kentallen en spelregels uit de zogenaamde ‘Drentse Maat’. De Drentse Maat beschrijft hoe beleidskeuzes en ervaringscijfers doorwerken in jaarprogramma en begroting van de omgevingsdienst. Er vindt, gelijktijdig met de besluitvorming over de U&H strategie, in 2025 een heroriëntatie plaats van de Drentse Maat. Daarmee wordt een doorrekening van de vernieuwde U&H strategie naar het jaarprogramma 2026 en begroting 2027 mogelijk.

3.1 De raden en staten worden verzocht om een zienswijze te geven.

Bij de behandeling van de eerdere strategie werd de wens vanuit raden en staten uitgesproken om bij een actualisatie intensiever betrokken te worden. Als onderdeel van deze gewenste betrokkenheid is een zienswijzeprocedure opgenomen bij de besluitvorming over de U&H strategie. Dit is in lijn met de zienswijze bevoegdheid die hiervoor is opgenomen in de gemeenschappelijke regeling. Tijdens de zienswijzeprocedure over de U&H strategie wordt door de procesorganisatie op verzoek gelegenheid geboden voor nadere (ambtelijke) informatie aan raden en staten. Daarnaast zal bij de regionale zomermarkten GR kort aandacht worden besteed aan de vernieuwde U&H strategie.

3.2 De raden en staten worden betrokken in het gehele proces.

Voorafgaand aan de al aangekondigde zienswijzeprocedure, is op 10 december 2024 een webinar voor raads- en statenleden georganiseerd. In het webinar lag de nadruk op toelichting op VTH-milieudoelen, risico’s en kwaliteit. Van de gelegenheid om daarna als individuele raads- en statenleden aan de voorkant opmerkingen mee te geven is geen gebruik gemaakt.

Er bestaat de gelegenheid om in 2025 verder in gesprek te gaan met raden en staten. Dit kan in het najaar van 2025 nader ingevuld worden naar aanleiding van uitkomsten uit de zienswijzeprocedure U&H strategie, de ontwikkeling van de vernieuwde Drentse Maat en bij het opstellen van het jaarprogramma 2026.

4.1 Een positief advies aan de voorkant kan worden afgegeven aan de raad.

Het voorliggende concept is opgesteld onder begeleiding van de accounthouders van alle deelnemers. De Omgevingsdienst heeft aangegeven met het voorliggende concept uit de voeten te kunnen. Het advies van het Eigenarenoverleg luidt als volgt: ‘Het eigenarenoverleg adviseert in te stemmen met het gevraagde besluit. Het proces van het opstellen van de U&H strategie is zorgvuldig doorlopen’. De ontwerp U&H strategie is behandeld in de vergadering van 7 april jl van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst.

Gezien de inhoud en het proces van tot stand komen van het Ontwerp kan een positief advies worden afgegeven.

Kanttekeningen

1.1 Er is zorg is met betrekking tot de toekomstige gemeentefinanciën.

Het gekozen uitgangspunt is daarom dat de vernieuwde U&H strategie budgettair neutraal is. Zie ook onder de paragraaf *Kosten, baten, dekking*,

Communicatie

Uw eventuele zienswijzen worden aan het bestuur van de Omgevingsdienst meegegeven. Het bestuur zal deze verwerken, samen met zienswijzen van andere raden en Provinciale Staten. Daarna wordt de definitieve versie aan de bevoegde gezagen (Colleges B&W en GS) aangeboden. De definitieve versie wordt na vaststelling gepubliceerd.

Inwonersparticipatie

De inwonersparticipatie is niet van toepassing

Bijdrage aan Global Goals (SDG)

Industrie, innovatie en infrastructuur

De Omgevingsdienst staat voor een schone en veilige leefomgeving.

Bijlage(n)

Uitvoerings- en Handhavingsstrategie Drenthe 2026-2029 (Openbaar)/

RAADSBSLUIT

Onderwerp	Ontwerp Uivoerings- en Handhavingsstrategie Drenthe 2026-2029
Openbaarheid	Openbaar
Zaaknummer	2025-006395
Datum voorstel college	20 maart 2025

**De raad van de gemeente Westerveld,
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders,**

BESLUIT

1. In te stemmen met de Ontwerp-Uitvoerings- en Handhavingsstrategie (U&H-strategie) voor de Omgevingsdienst Drenthe 2026-2029.
2. De U&H-strategie Drenthe 2026-2029 te baseren op:
 - a. verbetering operationele hanteerbaarheid
 - b. budgetneutraliteit
 - c. keuzes op basis van risicogericht werken
 - d. implementatie in combinatie met herijking van de Drentse Maat
3. Geen nadere zienswijze in te dienen, volgens bijgevoegde conceptbrief

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering.
Datum:

Namens de gemeenteraad van Westerveld,

Griffier
R. Weernekens

Voorzitter
J. Spoelstra